

GYNÆKOLOG OG OBSTETRIKER

Christine Felding
sundhed@soendag.dk

KLUMME

Din sundhed

Hver uge stiller en af vores sundhedseksperter skarpt på krop og psyke

Hold øje med dette ... uden at gå i panik!

Et nervøst blik, knugede hænder, tynd stemme. Ikke sjældent kommer der kvinder til mig, som tror, at de har den ene eller anden form for cancer. De er bange. Forståeligt nok for alle ved, at cancer kan være farligt. Men det er dog heldigvis langt de færreste af kvinderne, der rent faktisk har cancer, når jeg undersøger dem, så langt de fleste går lettet hjem igen. Og så må jeg også understrege, at cancer ikke bare er cancer, nogle af formerne er farligere end andre, og det betyder selvfølgelig også noget, hvornår de bliver opdaget, altså hvilket stadie canceren er i. Cancer er ikke noget, du skal gå og være bange for, men det skal heller ikke gemmes væk. Du kan nemlig godt tage nogle fornuftige forholdsregler, især hvis du kender lidt til de forskellige typer af cancer. Her får du et indblik i dem indenfor mit speciale:

Brystkræft rammer ca. 5000 danskere årligt, hvoraf de fleste kvinder overlever, så det er den hyppigste form for kræft indenfor mit felt. Du kan dog gøre noget forebyggende ved at følge dine mammografiscreeninger. De starter fra du er 50 til 69 år, hvor du bliver indkaldt hvert andet år. Her ud over så mærk på dine bryster, om der er en lille knude, det skal du nemlig reagere på.

Så er der æggestok plus æggelederkræft, som er en af de mere hyppige former, ca. 560 får dem om året. Det er en lumsk form, for der er ikke rigtigt nogle symptomer på den. Jo, altså hvis du har øget tyngdefornemmelse og tissetrang, men disse symptomer kan passe på så meget andet, de er meget diffuse og vage. Når der har været et eller andet i medierne om denne form for kræft, er der derfor mange kvinder, der tror, at de har den, og de møder forfærdede op hos gynækologen, men i langt de fleste tilfælde har de den ikke. Æggestokkræft rammer flest kvinder over 60 år, og den er sjælden hos kvinder under 40 år.

Livmoderkræft er der ca. 800 nye tilfælde af hvert år. Der er, som navnet antyder, kræft i livmoderen, og du skal være opmærksom på, hvis du bløder uventet fra skeden, specielt efter overgangsalderen, da det kan være et symptom – det kan dog også skyldes alt muligt andet, men det er altid godt lige at få det undersøgt.

En anden kræftform er livmoderhalskræft, der rammer ca. 340 kvinder om året. Her får du ikke altid symptomer, men hold øje med blødning fra skeden i forbindelse med sex, vedvarende pletblødninger efter sex, og hvis du har mere udflåd, end du plejer, der er klart, brunligt eller blodigt, ofte ildelugtende. Heldigvis kan man forebygge livmoderhalskræft ved at få en HPV-vaccine som 12-årig. Vi er jo dog en del mennesker, der selvfølgelig aldrig har været i nærheden af det tilbud om HPV-vaccine, da den først er blevet tilbudt siden 2009 i børnevaccinationsprogrammet, men sørg for at dit barn eller barnebarn i hvert fald får den. Og så vil jeg selvfølgelig råde alle til at følge de tilbudte screeninger for livmoderhalskræft fra 23 til 64 år.

Der ikke så mange, der kender til vulvacancer, ca. 120 kvinder får den om året. Her rammer kræften i de ydre kønsorganer. Den kan være svær at fange, men hvis du har kløe eller irritation i området, eller har et sår der, som ikke vil hele, skal du kontakte din læge, fordi det kan være et symptom. Men det kan selvfølgelig også være et tegn på andre ufarlige tilstande. Endelig er der skedekræft, det rammer meget sjældent, ja, faktisk rammer det kun ca. 15 mennesker om året. Her er

symptomerne meget lig mange af de andre kræftformer, du skal bl.a. holde øje med blødning.

Sidder du nu tilbage og tænker, blødt jeg ikke lidt sidste gang, jeg tisede, eller var mit udflåd ikke lidt ildelugtende og brunt, så lad være med at forestille dig alt muligt. Få en tid hos lægen eller din gynækolog i stedet, så tankerne ikke løber af med dig – det letter dig, hvis der ikke er noget, og det er der i de fleste tilfælde ikke. Og skulle der være noget, er det godt, at det bliver undersøgt – jo før, des bedre. Kræft kan i mange tilfælde behandles, og jo før det bliver opdaget, des bedre er chancerne. ●

Sidder du nu tilbage og tænker, blødt jeg ikke lidt sidste gang, jeg tisede, eller var mit udflåd ikke lidt ildelugtende og brunt, så lad være med at forestille dig alt muligt.

Christine Felding